

i øvrigt i det sidste par år beskæftiget os meget også med etikken i vejledningen. Og i den sammenhæng har vejlederne et kolossalt ansvar, når de vejleder, nemlig at vejlede de unge ud fra deres ønsker, forudsætninger og behov, og ikke ud fra de interesser, man eventuelt måtte have på sit eget uddannelsesfelt. Det er et spørgsmål om etik, og det går jeg ud fra at vore vejledere vil tage fuldt alvorligt; i hvert fald gør vi meget ud af det også i den kursusvirksomhed, som i øjeblikket foregår.

Hr. Frank Dahlgaard var inde på et spørgsmål, som jo ligger uden for disse lovforslag – det tror jeg også ordføreren var inde på – nemlig arbejdskraftens pris. Det er et anliggende, man ikke kan se bort fra, det medgiver jeg, men det er et spørgsmål, der må løses andetsteds og ikke i denne forbindelse.

I øvrigt vil jeg sige, at selv om der var flere unge, der kunne få en direkte plads i arbejdslivet i en periode efter deres folkeskole – og det kunne jeg såmænd også ønske, for det tror jeg der er mange der har brug for og gerne vil – så er disse pladser ikke til rådighed, og jeg tror, det bliver stadig sværere at finde pladser til de unge i takt med, at der rationaliseres og mekaniseres og hele informationsteknologien trænger sig ind på stadig flere virksomheder.

Vi har snarere et problem i vore dage med de unge, som føler sig fristede af efter folkeskolen, at gå ud og tjene penge – rimelig gode penge – men så oplever, at der ikke er nogen beskæftigelse til dem, når de når 18-års-alderen og skal på voksenløn. Så står de de i den situation, at de ikke har nogen ungdomsuddannelse, men har vænnet sig til et forholdsvis stort forbrug, og så er det endnu vanskeligere at motivere dem for at komme i uddannelse og dermed også senere komme i beskæftigelse. Jeg tror, at disse forslag også er et led i at løse dette problem.

Dermed mener jeg at have fået omtalt de vigtigste af de spørgsmål, der har været rejst undervejs. Jeg skulle dog nævne det spørgsmål, som fru Anne-Marie Meldgaard var den første der var inde på, nemlig at skaffe hjemmel og sikker vilje til at tilvejebringe økonomiske midler, sådan at både handelsskoler og tekniske skoler har de samme og lige muligheder for at gå ind i f.eks. det, man kalder præsentationskurser. Dertil kan jeg sige, at det ikke er en opgave, vi har glemt, men en opgave, vi af økonomiske grunde ikke kunne løse i denne runde, men jeg er fuldt opmærksom på det med henblik på fremtiden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 202: Forslag til lov om statens uddannelsesstøtte. Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 5/4 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Socialdemokratiet kan støtte det foreliggende lovforslag, og det gør vi endda med glæde, fordi det er et godt forslag med mange gode elementer. Det bygger på det indgåede forlig om en række ændringer af SU, og SU-forliget blev jo godt modtaget i brede kredse.

Skal jeg fremhæve enkelte dele, må det være den forenkling, der er lagt op til i dette lovforslag. SU-systemet fik jo forleden en bundplacering hos brugerne. Jeg håber og tror, at der med dette lovforslag bliver rettet op på det forhold, så vi får et mere brugervenligt system på grund af de forenklinger, der ligger både i selve lovforslaget og i det nye støttesystem, og den forenkling, der ligger i det administrative led, som der er lagt op til med en bedre betjening af støttemodtagerne, hvilket forhåbentlig vil medføre en større tilfredshed med systemet. Også den forbedring er vi godt tilfredse med i Socialdemokratiet.

Af det indholdsmæssige vil jeg gerne fremhæve 6-års-klippekortet, som vi i Socialdemokratiet har tillagt stor betydning. Med 6-års-

klippekortet undgår vi en masse besvær med forsinkelsesklip og unødigt kontrol med studieaktiviteten.

Men det helt afgørende er, at alle nu får ret til 6 års SU. Det er faktisk noget af et gennembrud. Nu bliver det ikke alene således, at de, der kan eller har lyst til at tage en lang uddannelse, kan opnå de mange års studiestøtte, men også således, at de, der hellere vil eller bedre kan klare to korte uddannelser, nu kan få SU i op til 6 år. Det bliver endog også muligt at afbryde en lang uddannelse og hoppe til en kortere, hvis man er kørt fast i den lange, og få fuld SU inden for de 6 år. Det betragter vi også som et stort fremskridt. Det vil især hjælpe de usikre og svagere funderede, og det er vi godt tilfredse med i Socialdemokratiet.

Vi er også godt tilfredse med, at ungdomsuddannelserne nu flyttes ud af klippekortet, som det hedder. Det bliver nu muligt at tage mere end én erhvervsuddannelse eller en erhvervsuddannelse efter en gymnasial uddannelse eller omvendt – alt sammen noget, som især de svage stillede vil kunne få glæde af.

Jeg er også glad for, at vi kom så langt, som vi gjorde, med at finde en – om end lille – kompensation til de studerende, der har fået et barn. De kan nu vælge mellem dobbeltklip og forlængt SU. Det er dog en kompensation, selv om det kun er en delvis kompensation for det, der på andet sted blev ordnet med hensyn til kontanthjælp under orlov.

Jeg synes, at lovforslaget er klart og logisk opbygget, men med 41 bemyndigelser til ministeren kan man jo ikke sige, at lovforslaget indeholder alle regler. Derfor er det mit håb, at det vil lykkes for undervisningsministeren og SU-styrelsen hurtigt at få udarbejdet de nødvendige bekendtgørelser og ikke mindst en sammenhængende vejledning, således at brugerne får en let vej ind i systemet og får gode muligheder for at finde rundt i det.

Som sagt støtter Socialdemokratiet lovforslaget og medvirker gerne til en hurtig udvalgsbehandling.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Venstre kan naturligvis støtte det lovforslag om statens uddannelsesstøtte, som er til første behandling her i dag, og som udmønter det forlig, vi var med til at indgå den 23. februar.

Med de ændringer, der nu sker i SU-systemet, gøres et godt system bedre. Der er nemlig grund til, synes jeg, at fæste sig ved, at det dan-

ske SU-system er blandt verdens bedste om ikke det bedste. Det er senest bekræftet ved den turnusundersøgelse om statens uddannelsesstøtte, som Finansministeriet udgav i december 1994.

Lovforslaget rummer en række forbedringer og en række forenklinger, som jeg ikke her skal gå i enkeltheder med. Jeg vil dog gerne fremdrage nogle af de centrale punkter, som vi i Venstre har lagt overordentlig stor vægt på.

Det gælder for det første indførelsen af et 6-årigt klippekort. Der er ingen tvivl om, at det er en klar forbedring af SU-systemet. Ved at lempe aktivitetskravene, der i nogle tilfælde har resulteret i nærmest proformalignende eksamensforhold, og ved at afskaffe forsinkelsesklippene skaber vi nu den større grad af frihed og fleksibilitet i systemet, som efter Venstres opfattelse længe har været tiltrængt.

For det andet vil jeg gerne pege på den meget store forbedring, at forældreafhængigheden for modtagelse af SU på ungdomsuddannelserne nu fjernes, i og med at alle 18-årige nu får et grundstipendium uanset forældrenes indkomstforhold. Det har for Venstre været af afgørende betydning, at vi fik denne forbedring. I alle andre sammenhænge betragter vi de 18-årige som myndige, selvstændige personer, og sådan bør det selvfølgelig også være i relation til SU-tildelingen. Vi glæder os derfor over, at der nu er flertal for som altoverskyggende udgangspunkt at give SU i ungdomsuddannelserne uafhængigt af forældrenes økonomiske forhold.

Det tredje positive element, jeg gerne vil kommentere her, er de lempede regler for tilbagebetaling i de situationer, hvor en studerende har haft en høj egenindtægt.

I Venstre har vi længe ønsket en opblødning af egenindtægtsreglerne, så den studerende ikke oplever SU-systemet som en Big Brother, der hæmmer eget initiativ i fritiden. Det skal kunne betale sig at arbejde også for studerende, der ikke skal straffes for at indhøste erfaringer gennem aktiv deltagelse i erhvervslivet.

At der nu indføres en ordning, hvor kun halvdelen af det, man har tjent for meget, skal tilbagebetales, betragter vi derfor som et principielt gennembrud for dette synspunkt.

Vi havde gerne set, at denne lempeligere tilbagebetalingsregel kom til at gælde generelt og ikke var begrænset til et bestemt beløb, men på de givne forudsætninger er vi ganske godt tilfredse med, at der nu indføres dette nye princip, som vi gerne ser udbygget ved en senere lejlighed.

Jeg har her koncentreret mig om tre centrale forbedringer. Med til billedet hører naturligvis også, at ungdomsuddannelserne flyttes helt ud af klippekortet og muligheden for dobbeltklip i forbindelse med fødsel eller adoption. Og når man vejer disse ting med, tegner der sig et samlet billede af et godt system, der kan gøres bedre, mere overskueligt og mere fleksibelt, lidt mindre millimeterretfærdigt og lidt mindre bureaukratisk.

Men er det godt nok, kan man så spørge. Og det spørgsmål er uhyre relevant, specielt når man tager i betragtning, at SU-systemet kommer ind på en klar sidsteplads, når borgerne skal vurdere den service, det offentlige stiller til rådighed på en række områder. Det er naturligvis først og fremmest en udfordring til ministeren om at få strammet administrativt op, så SU-systemet forstår mere serviceminded og mindre bureaukratisk, men det er naturligvis også et signal til os som lovgivere om at forenkle systemet mest muligt, så det bliver gennemskueligt og forståeligt for de studerende.

Her er der efter Venstres mening et stykke vej endnu, selv om vi med dette lovforslag tager et pænt skridt. Så midt i glæden over et fornuftigt forlig om anvendelsen af de knap 6 mia. kr., der bruges i SU-systemet, skal vi ikke glemme denne store udfordring.

Der er f.eks. fortsat brug for at se på de studerendes transport. Vi oplever jo, at de studerende, der har langt til deres uddannelsesinstitution, har det ulige svært, og at støttesystemet derfor i virkeligheden tilskynder til at flytte tæt på uddannelsesstedet med det pres, det skaber på kollegiebyggeri, og med det tab, det giver for de mindre samfund.

På samme måde er egenindtægtsreglerne fortsat for stive efter vores smag, og endelig vil det give god mening at se på fordelingen mellem stipendium og studielån, som efter Venstres mening burde ændres over studietiden, så man kan færdiggøre en korterevarende, videregående uddannelse eller tage en bachelorgrad uden lånoptagelse.

Vi oplever derfor ikke, at vi med dette forslag har skabt det ultimativt bedste SU-system, men vi oplever, at vi har været med til at tage et pænt skridt i den rigtige retning, og jeg skal derfor give Venstres positive tilsagn til det lovarbejde, der nu går i gang under udvalgsarbejdet. Jeg håber ligesom den socialdemokratiske ordfører, at det kan gå hurtigt, således at de studerende hurtigt kan få helt klar besked om de vilkår, der kommer til at gælde fra den 1. januar 1996.

John Vinther (KF):

Også Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget. Det er jo, som også de tidligere ordførere har været inde på, udmøntningen af det SU-forlig, som altså også vi har aktier i.

Vi må vel også komme til den erkendelse, at statens uddannelsesstøtte igennem de sidste mange år har været præget af hyppige lovændringer; de har alle haft det fælles formål at skabe en nærmest millimeterdemokratisk retfærdighed. Om det så også har været tilfældet, kan man diskutere. Det er i hvert fald ikke til at komme uden om, at de mange og hyppige ændringer har medvirket til at gøre reglerne for SU bureaukratiske og meget vanskelige at overskue.

Jeg tror, at alle ordførere gennem tiden har modtaget et stort antal breve fra brugerne af SU, der alle har følt sig urimeligt behandlet. Summen af disse mange henvendelser er, at nok har systemet været forsøgt gjort rimeligt, men det er tit og ofte blevet opfattet som værende det stik modsatte, simpelt hen fordi systemet og de mange regler har haft vanskeligt ved at tilpasse sig virkelighedens verden.

Derfor glæder vi os i Det Konservative Folkeparti over, at der med det indgåede forlig og det lovforslag, vi nu behandler, efter vores opfattelse er taget et stort skridt i retning hen imod at gøre systemet enkelt, overskueligt og rimeligt. Særlig glæder vi os over det grundstipendium, der nu indføres til alle 18-årige i ungdomsuddannelserne. Det er vores principielle holdning, at SU skal gøres uafhængig af forældrenes indkomst fra det fyldte 18. år; i alle andre sammenhænge her i livet er vi myndige fra det 18. år, og det skal vi naturligvis også være i SU-sammenhæng. Det vil vi fortsat arbejde for, men må selvfølgelig erkende, at den mulighed ikke for tiden er til stede.

Det grundstipendium betragter vi altså som et skridt i den rigtige retning. Og den kombination, det er at have et grundstipendium, der er uafhængigt af forældrenes indkomst, sammenholdt med den forældreindkomstafhængige overbygning, der er op til den fulde stipendieydelse, opfylder efter vores opfattelse tillige et vigtigt socialt sigte.

Vi glæder os også over den lempelse af tilbagebetalingskravet af for meget udbetalt SU, der er indeholdt i lovforslaget. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti har den opfattelse, at studerende skal have lov til at tjene væsentligt mere, end regler-

ne i dag tillader. Vi tror på, at det er godt både for den studerende og for det omkringliggende samfund, at den studerende i den udstrækning, det er muligt, supplerer den teoretiske viden med praktisk erfaring fra allerhelst et studierelevant erhvervsarbejde. Også dette element i lovforslaget betragter vi som et skridt i den rigtige retning.

Indførelsen af 6-års-klippekortet og den nødvendige konsekvens heraf, at ungdomsuddannelserne helt flyttes ud af klippekortsystemet, opfylder forudsætningen om at forenkle SU-systemet. Hermed undgås den spekulation, vi til tider har set, der resulterer i nærmest proformaagtige eksamener.

Alt i alt synes vi, det er et godt forlig, der her er blevet strikket sammen. Vi tror, at vi med gennemførelsen af dette lovforslag kan få bragt ro på området. Det er, skulle jeg hilse og sige, også nødvendigt. Vi har fået skabt et system, der efter vores opfattelse kan vare i en årrække fremover.

Hvis man, for så vidt angår tidligere SU-ændringer, sammenligner de reaktioner, der er kommet fra brugerne, først og fremmest de studerende, kan vi vel også konstatere, at der denne gang er mærkværdigt stille fra brugernes side. Det tror jeg vi skal tage positivt. Det tror jeg vi godt kan tillade os at tolke som tilfredshed med forligets indhold også fra brugernes side.

Det Konservative Folkeparti kan altså tilslutte sig lovforslaget, og vi vil gøre vort for at sikre det en positiv og hurtig vej gennem udvalget.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal bekræfte, at vi også fra SF's side synes, det er et godt forlig – så godt som det kan være, når det skulle være udgiftsneutralt.

Især er vi glade for det foreslåede 6-års-klippekort. Det betyder meget væsentlige forbedringer for de studerendes muligheder for at fordybe sig.

Vi er kede af, at det er nødvendigt at nedsætte satsen for udeboende, selv om beløbet var så beskeden som 35 kr. om måneden.

Vi er også kede af, at det ikke lykkedes at få den forbedring for børnefamilier, som SU-rådet havde anbefalet.

Endelig er vi også kede af, at der ikke er nogen løsning på de studerendes transportproblemer. Vi finder det ganske uansvarligt, at regeringspartierne først henviser dette problem til SU-forhandlingerne og derefter i realiteten forhindrer dets løsning ved kravet om udgiftsneutralitet.

De borgerlige partier er ikke bedre. De havde lovet de studerende et transportfradrag, men da SF tilbyder dem at være med til at indføre et sådant, vil de alligevel ikke være med.

Nu hørte jeg, at Venstres ordfører, hr. Lars Løkke Rasmussen, genoptog dette ønske, og i den anledning skal jeg bekræfte, at hvis V og K ønsker et transportfradrag, kan et sådant være vedtaget, før Folketinget går på sommerferie.

Men som sagt bekræfter vi vores tilslutning til forliget og bekræfter dermed også, at vi agter at stemme for lovforslaget, som det foreligger.

Der er dog et enkelt punkt, der volder vanskeligheder, men det er til gengæld et meget væsentligt punkt. Det handler om problemer i forbindelse med barsel.

Hidtil har de studerende i praksis løst problemerne ved at tage orlov og gå over på bistandsydelse. Denne mulighed afskaffede finanslovspartierne. Den foreliggende lovgivning løser problemet ved at tillade en meget fleksibel anvendelse af barselklippene, herunder dobbeltklip. Denne ordning vil efter vores skøn løse problemerne i forbindelse med barsel og adoption.

Men problemet er, at muligheden for at gå på bistandsydelse blev afskaffet med virkning fra 1. april 1995, mens den nye ordning først får virkning pr. 1. januar 1996. Hvad i alverden har finanslovspartierne forestillet sig der skal ske ved fødsler i perioden 1. april 1995 – 1. januar 1996?

De fødende studerende har ikke engang haft en mulighed for at forberede denne situation ved at udskyde barslen. Man skulle ikke tro, at finanslovspartierne kendte længden af en normal graviditetsperiode.

Vi var som en selvfølge gået ud fra, at stramningen i bistandsloven var blevet udskudt, til den nye ordning kunne træde i kraft. Det er ikke sket, men så må nyordningen da træde i kraft den 1. april 1995. Vi kan ikke lige pludselig indføre et 9-måneders-forbud mod at få børn.

Jeg går ud fra, at vi kan blive enige om en løsning. For os er det ligeegyldigt, om det er datoen for stramningen af bistandsloven, der udsættes, eller det er SU-loven, der skal træde i kraft før planlagt.

Det mest logiske og administrativt letteste ville naturligvis være at lade bistandsloven gælde i den pågældende periode, men det er som sagt ikke det væsentlige for os; det væsentlige er, at vi finder en løsning. Det går jeg så ud fra at vi bliver enige om. Vi kan jo ikke her i Tinget

vedtage et 9-måneders-forbud mod barnefødsler. Derfor vil jeg gerne stille undervisningsministeren dette spørgsmål: Hvad agter regeringen at gøre for at løse dette problem? Læg mærke til, at jeg ikke spørger, hvad undervisningsministeren agter at gøre. Jeg spørger: Hvad vil regeringen gøre? For om det er den ene eller anden minister, der gør det, er ikke væsentligt. Men regeringen må have en samlet politik på dette område, og denne politik vil jeg gerne høre.

Jan Køpke Christensen (FP):

Som bekendt er Fremskridtspartiet og Enhedslisten ikke med i dette forlig, og sådan som det nu foreligger, er vi selvfølgelig også overordentlig lykkelige for, at vi ikke har noget med det at gøre. Men principielt er det jo nok forkert, at man har en kreds af gamle partier, der ligesom sætter sig sammen og ikke gør det muligt for andre partier her i Tinget at komme med i et forlig også på dette område.

Vi finder det først og fremmest helt forkert, at der stadig er det problem, at unge, der er fyldt 18 år, fortsat er afhængige af forældreindkomsten, hvad angår ungdomsuddannelserne.

Under valgkampen var det jo særlig Venstre og Det Konservative Folkeparti, der gik på barrikaderne – ja, faktisk også Socialdemokratiet – og gav udtryk for, hvor urimeligt det var, sådan som det foregik i dag.

Derfor ser det mærkeligt ud, at man i forbindelse med sådan et forlig ikke har haft tilstrækkelig indflydelse til at få ændret netop dette her.

Det, vi kan se i dette forslag, er, at også de 19-årige på ungdomsuddannelserne nu gøres afhængige af forældreindkomsten, og det er efter Fremskridtspartiets opfattelse helt klart den forkerte vej at gå. Jeg ved godt, at grundstipendiet er forældreafhængigt, men samlet set er det altså ikke tilfældet.

Med hensyn til de ordførere, der har været heroppe, vil jeg dog sige, at den konservative ordfører trods alt var lidt mere ærlig end Venstres ordfører, der så at sige kun omtalte grundstipendiet, og dér er det rigtigt at der er forældreafhængighed. Men når man ser samlet på det, er der ikke sket nogen ændringer.

Derfor går jeg ud fra, at når Fremskridtspartiet stiller ændringsforslag til lovforslaget, vil netop de partier, der i valgkampen har slået til lyd for sådanne ændringer, selvfølgelig stemme for Fremskridtspartiets forslag.

Det, forligspartierne åbenbart ikke er enige med Fremskridtspartiet i, er altså, at når man er

myndig og forældrene derfor ikke længere har nogen pligter, skal man også kunne klare sig selv. Det er derfor ganske urimeligt, at man som ung stadig skal være afhængig af forældrenes indkomst.

Dernæst er der et problem, hvad angår aktivitetskravet. Det virker helt forkert, at aktivitetskravet nu lempes, idet det efter vor opfattelse må være således, at det kan kræves, at man reelt er studerende og altså fungerer optimalt i sine studier for i det hele taget at kunne modtage SU.

Jeg synes, det bliver helt grotesk, når vi samtidig kan se, at dette kombineres med, at tilbagebetalingspligten i forbindelse med for meget modtaget SU nu bliver lempet. Her sker der altså ligeledes det, at man animerer de studerende til større slendrian, når de ved, at der ikke længere er så skrappe krav i forbindelse med tilbagebetaling af for meget modtaget SU.

Det er Fremskridtspartiets mening, at der burde være et strammere aktivitetskrav i forbindelse med modtagelse af SU. Herefter kan man så overlade det til de studerende selv at administrere og prioritere deres tid. Hvis, såfremt, i fald de studerende både kan opfylde aktivitetskravet og f.eks. samtidig tjene et vist antal tusinde kroner, må dette ikke gå ud over deres SU. At SU nedsættes, for at man derved kan give de studerende et 6-års-klippekort, lyder umiddelbart meget fornuftigt, men SU er i forvejen ganske lav, og yderligere nedsættelser vil helt givet betyde, at flere vil finde det nødvendigt at have erhvervsarbejde ved siden af.

Der er altså elementer i det foreliggende forslag, som Fremskridtspartiet ikke bryder sig om.

Det er altså efter vores opfattelse ikke rimeligt, at 19-årige på ungdomsuddannelserne gøres afhængige af forældreindkomsten, for det er ikke realistisk at forvente, at forældrene bliver ved med at hjælpe deres børn, når disse er flyttet hjemmefra. Pengene burde være gået fra de hjemmeboende til de udeboende, hvis der endelig skulle ske noget, og ikke omvendt!

Danske Studerendes Fællesråd har udtrykt tilfredshed med forliget, og det, man særlig hæfter sig ved, er, at SU-styrelsen ikke længere skal ånde de studerende i nakken for at se, om de overholder tidsplanen til punkt og prikke, som man udtrykker det. På godt dansk betyder det, at det bliver mere lemfældigt med hensyn til, hvorledes de studerende kan opføre sig, og det burde vi faktisk være foruden; vi burde have strammet det op. Jeg synes, det er et væsentligt

element i lovforslaget, og derfor vil Fremskridtspartiet tage afstand fra forslaget.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Blot en meget kort bemærkning til hr. Jan Køpke Christensen, som jo skød lidt efter mig i forbindelse med, at han sagde, at der ikke er sket nogen ændringer i relation til forældreindkomstafhængigheden. Dertil må jeg sige, at der jo er sket voldsomme ændringer, for som jeg også sagde i min ordførertale, er det altoverskyggende udgangspunkt nu, at man som ung på en ungdomsuddannelse får SU uafhængigt af forældrenes indkomst, og at man får den med en sats, som vi i hvert fald i Venstre synes er udtryk for det støtteniveau, som vi finder det er rimeligt at give unge på ungdomsuddannelserne.

Dér synes jeg også, man skal huske på, at af den turnusundersøgelse, som Finansministeriet i december 1994 foretog af statens uddannelsesstøtte, fremgår det, at bortset fra Danmark er Holland det eneste land overhovedet blandt de lande, man har foretaget en sammenligning med, som tildeler uddannelsesstøtte til den gruppe, vi her taler om, altså unge, der er i gang med en ungdomsuddannelse.

Vi finder faktisk i Venstre, at det er rimeligt, at de unge på ungdomsuddannelserne får en ydelse, der er uafhængig af deres forældres indkomst, og at den ydelse skal være på et sådant niveau, at det kan være det supplement, der gør dem i stand til at tage deres ungdomsuddannelse. Men omvendt er der altså også en grænse for, hvor stort beløbet må være i relation til at tillægge sig dårlige forbrugsvaner, inden man starter på en videregående uddannelse, havde jeg nær sagt.

Jeg må altså anholde hr. Jan Køpke Christensen for den påstand, at vi skulle være løbet fra nogle løfter i forbindelse med forældreindkomstafhængighed – tværtimod!

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg vil så sige til Venstres ordfører, at jeg netop sagde, at når det drejer sig om grundstipendiet, er det ganske rigtigt. Men jeg roste også den konservative ordfører, for den konservative ordfører sagde jo helt klart, at det netop var den holdning, man havde, da man denne gang gik ind den diskussion om SU, som nu er udmøntet i et forlig, og at Det Konservative Folkeparti sta-

dig vil arbejde for, at SU skal være uafhængig af forældreindkomsten.

Men i den skriftlige fremsættelse står der bl.a.:

»Lovforslaget indeholder følgende ændringer i det gældende støttesystem, der finansierer forbedringerne:

– Forældreindtægtsafhængigt stipendium til 19-årige i ungdomsuddannelser som for 18-årige.«

Der er altså stadig væk forældreafhængighed, dvs. en SU-ydelse, der står i forhold til forældrenes indtægt; det kan man ikke bortforklare, uanset hvor mange gange man går herop på Folketingets talerstol. Det står altså klart og tydeligt i det forslag, som også Venstre har sagt ja til her i dag, idet jeg går ud fra, at Venstres ordfører har læst forslaget, således at det ikke kommer bag på ham. Jeg kunne forstå på den konservative ordfører, at det i hvert fald ikke kom bag på ham. Fra den konservative ordfører var der netop klare meldinger om, at man stadig vil arbejde for, at SU skal være forældreafhængig.

Det synes jeg er klart og tydeligt, og det kan man forstå. Hvorfor gør Venstre så ikke også det? Venstre siger i hvert fald ofte, at Venstre ved man hvor man har. Prøv så også i denne sammenhæng at vise de unge det og erkend, at det ikke lykkedes denne gang, og at man vil arbejde videre på det, at man godt nok lovede det i valgkampen, men at det ikke lykkedes denne gang! Man må da være så ærlig, at man her fra talerstolen kan sige til de unge mennesker, at man altså ikke fik det igennem, og det synes vi i Fremskridtspartiet er ret kedeligt.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Nu skal det naturligvis ikke udvikle sig til en polemisk leg med ord, men jeg er nødt til at sige, at vi i Venstre oplever det på den måde, at der på ungdomsuddannelserne nu som udgangspunkt er et støtteniveau på 1.100 kr. – 1.108 kr. tror jeg det præcise tal er – for hjemmeboende og det dobbelte for udeboende. Og det altoverskyggende udgangspunkt er, at det er det støtteniveau, som vi her i Folketinget mener er det rigtige for unge, der tager en ungdomsuddannelse, og at det stipendium ydes uafhængigt af forældreindkomsten. Dermed har vi også fået det store, principielle gennembrud, som vi har sukket efter i mange år, nemlig at unge mennesker, når de fylder 18 år, skal betragtes som

selvstændige, myndige individer, hvis økonomi ikke skal stå i relation til deres forældres økonomi. Det er det altoverskyggende udgangspunkt.

Så er der et tillægsstipendium, som egentlig ikke er Venstres livret, men som er taget med i forslaget for at sikre en social balance.

Så vi behøver ikke at forlænge den polemiske leg med ord. Vi er selvfølgelig enige om, hvordan sagerne teknisk hænger sammen, men det, der er det principielle, er, at udgangspunktet er vendt om. Hvor man tidligere kun fik støtte, i det omfang ens forældres økonomi var dårlig eller mindre god, får man nu det fulde grundstipendium uafhængigt af forældrenes indkomst. Og har man så forældre, som er særlig vanskeligt stillede – og kravet om, at de økonomisk skal være særlig vanskeligt stillede, er skærpet i forhold til den tidligere lovgivning – kan man altså få et tillægsstipendium.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu skal jeg nok undlade at gøre denne debat meget længere, men jeg vil bare have lov til at citere fra den skriftlige fremsættelse:

»Lovforslaget indeholder følgende ændringer i det gældende støttesystem, der finansierer forbedringerne:

- Forældreindtægtsafhængigt stipendium til 19-årige i ungdomsuddannelser som for 18-årige.
- Nedsat stipendiesats for hjemmeboende med 252 kr. mdl.
- Nedsat stipendiesats for udeboende med 35 kr. mdl. (1 pct.)«

Det står der i det SU-forlig, der er indgået, og jeg kan også citere Stine Søndergaard fra SU-rådet. Hun henviser til, at 19-årige på ungdomsuddannelserne gøres afhængige af forældreindkomsten. Det var også det, jeg var inde på i min ordførertale. Man udvider faktisk forældreindkomstafhængigheden, og det var den anden vej, man skulle gå: Man skulle fuldstændig fjerne de unges afhængighed af forældrenes indkomst, allerede når de er 18 år.

Det er en kritik af netop det punkt, Stine Søndergaard fra SU-rådet fremsætter i dagspressen, og det er derfor, jeg synes, det helt klart er en forringelse i forhold til, hvad Fremskridtspartiet ønsker – det skal man ikke ryste på hovedet ad, for det er det: I forhold til, hvad Fremskridtspartiet ønsker, er det en forringelse, og man skal netop lytte til, hvad der bliver sagt!

Det skal så være mine afsluttende bemærkninger om dette, men jeg håber på, at også Venstre og De Konservative vil tænke meget grundigt over, hvad der er sagt i valgkampen, og hvordan man fremover vil stemme til det ændringsforslag, Fremskridtspartiet kommer med.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det skal blive meget kort, men det, der sker her, er jo, at hr. Jan Kørpe Christensen tager sit udgangspunkt i tillægsstipendierne og jeg tager mit udgangspunkt i grundstipendierne, og det er altså notorisk, at grundstipendierne er forældreindkomstafhængige. Og hvis man vil se på det i forhold til løfterne i valgkampen, kan man jo blot se på, hvordan det ser ud for en ung, der er i gang med en ungdomsuddannelse i sit 18. og 19. år, og hvor meget støtte der nu udbetales i de to år, hvis vedkommende har forældre, der tjener mere, end de må ifølge de regler, der er i øjeblikket. Så vil man entydigt se, at den meget store gruppe af unge, der har været afskåret fra at få SU, fordi deres forældre har haft en for høj indkomst, har en nettofortjeneste på, at vi nu får fjernet forældreafhængigheden på grundstipendiet, og det er det altoverskyggende udgangspunkt.

Vi føler derfor i Venstre, at vi er nået langt i forhold til vores principielle udgangspunkt, som selvfølgelig – ligesom for Fremskridtspartiet – går ud på, at folk skal betragtes som enkeltindivider og ikke i relation til deres familiære baggrund.

Dorit Myltoft (RV):

Når lovforslaget om SU er til behandling i dag, er det med bevidstheden om, at det i hvert fald ikke er blevet til i hastværk over en nat. Der ligger lange og intense forhandlinger til grund. Derfor er det også glædeligt, at så mange partier ved at have indgået forlig står bag forslaget. Jeg er faktisk også overbevist om, at lovforslaget er godt for brugerne, dvs. for de uddannelsessøgende, og at de overordnede retningslinjer derved kan række i hvert fald nogle år ud i fremtiden, og det er jo store ord på uddannelsesområdet i en brydningstid, der er præget af kravet om hastige omstillinger. Når landet engang får endnu bedre økonomiske forhold, kan det jo siden også afspejle sig på SU-området.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget, og jeg vil især fremhæve tre områder:

For det første, at med et klippekort til 6 år er det muligt at tage to korte uddannelser med SU-finansiering. Det vil give mange mennesker en oplagt forbedret jobmulighed, og man vil kunne undgå, at der tænkes på dagpengesystemet eller på kontanthjælpsystemet som finansieringsmåde.

For det andet, at studieaktivitet fastholdes som et krav i forbindelse med modtagelse af SU, men at lempelserne og forenklingerne bevirker, at den kan administreres mere rimeligt i forbindelse med individuelle forhold.

Og for det tredje, at der i forhandlingerne, før der blev indgået forlig, blev fundet økonomiske midler til at finansiere et grundbeløb, der er forældreindtægtsuafhængigt, og som gives til uddannelsessøgende fra deres 18. år.

Det Radikale Venstre tilsiger lovforslaget en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vores ordfører, hr. Bruno Jerup, ikke kan være til stede, skal jeg sige følgende:

Lovforslaget rummer ikke nogen samlet økonomisk forbedring for de studerende. Den rummer nogle klare forbedringer for én gruppe, men prisen for disse forbedringer betales af andre.

Vi finder det urimeligt, at man forringer SU for hjemmeboende 19-årige med op til 44,5 pct. og for udeboende 19-årige med op til 36,6 pct., for det er jo konsekvensen af den genindførte forældreafhængighed for disse årgange. Vi finder det ligeledes urimeligt, at man forringer SU for hjemmeboende over 19 år med 12,6 pct. og for udeboende over 19 år med 1,1 pct. Det undrer os, at SF har skrevet under på et sådant forlig ud fra princippet om det mindste onde. Det er interessant, at den sproglige formulering er således, at forbedringerne naturligvis hedder forbedringer, men at forringelserne hedder »finansieringer«.

Vi kan fra Enhedslistens side ikke stemme for lovforslag nr. L 202, som det foreligger nu; men vi vil på den anden side heller ikke stemme imod de forbedringer, som er en del af forslaget. Vi håber stadig, at det kan lykkes at overbevise andre partier om, at kassen må åbnes, og at der kan tilføres flere midler til dette område, så forbedringerne ikke skal gå ud over en bestemt gruppe inden for SU-området.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil til indledning takke de ordførere og partier, som har givet tilslutning til lovforslaget, og som derved har bekræftet den aftale, som vi i februar indgik om en ny og bedre SU-ordning. Jeg vil også benytte lejligheden til at takke SU-rådet, som jeg jo valgte at genoplive, for at det kunne give os et godt grundlag for de politiske drøftelser. Det synes jeg man må sige at SU-rådet har klaret på mønsterværdig vis. Det havde – meget forståeligt – gerne set, at der var afsat flere midler, men det er kommet med et realistisk og konstruktivt forslag, som jeg mener vi politisk har haft glæde af. Og jeg takker de ordførere, som har bidraget til at gøre det muligt at få denne brede tilslutning.

Man kan altid spørge som hr. Køpke Christensen, hvor længe sådan et forlig skal vare, og hvor længe andre partier skal holdes udenfor – for at citere hr. Køpke Christensen. Det er et rimeligt spørgsmål, og jeg mener også, at den slags forlig må have en ende på et tidspunkt. Men der var altså tale om forligsbelagt stof, og det var meget naturligt at optage forhandlingerne med den kreds af partier, der var med i forliget. Jeg må også sige, at når jeg lyttede til hr. Køpke Christensens indvendinger imod det foreliggende forslag, fandt jeg, at det ville have været svært at få hr. Køpke Christensen og hans parti med i det forlig, som også knyttede an til SU-rådets indstilling til os.

Jeg vil sige til hr. Kjeld Rahbæk Møller, som bekræftede tilslutningen fra SF – jeg havde heller ikke ventet andet – men som alligevel nævnte en række ting yderligere, som han selvfølgelig gerne havde set var med i forslaget, at man ikke alle de partier, som deltog i det pågældende forarbejde, havde forslag og ønsker, som de gerne havde set fremmet, hvis det havde været muligt, og at det, vi nåede frem til, altså var en enighed om noget, der var brugbart og holdbart, og som vi hver især kunne stå ved.

Men hr. Kjeld Rahbæk Møller nævnte ét problem, som er efterladt, nemlig det problem, der kan være i forbindelse med barsel, hvis man ikke er i stand til at få den nødvendige supplerende støtte via den sociale lovgivning. Og hr. Kjeld Rahbæk Møller spurgte mig – meget bevidst, forstod jeg – hvad regeringen vil gøre i den forbindelse.

Deri ligger jo, at hr. Kjeld Rahbæk Møller erkender, at det ikke er en sag, som vi kunne og burde løse i SU-sammenhæng, men at den nok burde være løst dér, hvor sagen for så vidt

oprindelig hørte hjemme, nemlig i Socialministeriet, og dér må man sige, at finanslovsparterne i sin tid jo traf en aftale om at standse den ordning. Men at det efterfølgende har medført problemer, har vi alle erkendt.

Og når hr. Rahbæk Møller spørger, hvad jeg vil gøre, vil jeg sige, at jeg som aftalt med ordførerne har skrevet til socialministeren og bedt hende overveje den situation, som nu er opstået, og som vi fra vor side har beskrevet. Jeg har ikke på dette tidspunkt fået nogen reaktion, men det går jeg ud fra at jeg får, inden vi er færdige med behandlingen af dette forslag.

Jeg deler helt og fuldt den tilfredshed, som en række ordførere har givet udtryk for med hensyn til det forslag, vi er nået frem til her. Jeg er også sikker på, at det vil være et forslag, som det i fremtiden vil være lettere at administrere. Det er jo desværre rigtigt, at i den seneste brugerundersøgelse, der har været gennemført, har SU-styrelsen fået en bundplacering; men man skal jo altså have med, at SU-styrelsen skal administrere en ordning, som gennem årene er blevet meget kompliceret, fordi man har ønsket at tage hensyn til en række forskellige synspunkter, og det har været svært at administrere.

Desuden er der det problem knyttet til en central ordning, hvor næsten alle unge på samme tidspunkt ønsker oplysninger, når de starter deres studieår, at der bliver et vældigt pres på SU-styrelsen. Jeg er sikker på eller håber i hvert fald, at vi på længere sigt i forbindelse med den decentralisering, vi også arbejder med, og den forenkling, der ligger i lovforslaget, vil kunne sikre en bedre betjening af brugerne, de studerende.

Der har i diskussionen i dag været rejst kritik af, at dele af forbedringen er finansieret ved hjælp af en nedsættelse af satsen for hjemmeboende. Dertil må jeg sige, at i den oprindelige SU-ordning, altså den, der fungerer nu, må man erkende at der ikke var den rette balance mellem den ydelse, der blev givet til udeboende med de omkostninger, de har, og den, der blev givet til hjemmeboende med de omkostninger, de almindeligvis har. Det er selvfølgelig også grunden til, at partierne i enighed har fundet det forsvarligt at finansiere en del af forbedringen ved i begrænset omfang at beskære satsen for hjemmeboende.

Jeg mener, det er forsvarligt, og jeg er i øvrigt – som flere andre har været det – meget tilfreds med, at vi nu har besluttet os for at give 18-årige SU-ydelser. Jeg vil også sige det på den måde, at

det er et første skridt til at sikre, at 18-årige – som jo er myndige – kan betragtes som modtagere af SU-ydelser på samme måde som alle andre. Det bliver på et senere tidspunkt, når vi kan finde de finansielle muligheder. Vi har taget et godt og vigtigt skridt, som jeg mener at ungdomsgruppen som helhed kan være tilfreds med.

Jeg har vist fået besvaret de spørgsmål, der har været rejst, bortset fra spørgsmålet om transportomkostninger. Jeg gad vide, om ikke alle partierne i og for sig gerne ville have medvirket til at finde en transportordning, men jeg må sige, at ingen, heller ikke regeringen, var i stand til at anvise en ordning, der var rimelig nem at administrere, og som vi havde midler til at finansiere, og derfor måtte vi i denne situation stoppe her. Derfor er der ikke i dette forslag noget tilskud eller nogen andre ordninger, som kunne kompensere for de studerendes transportomkostninger.

Undervisningsministeriet er selvfølgelig indstillet på at medvirke positivt under udvalgsbehandlingen, sådan at vi – som det har været udtrykt af flere ordførere – kan få forslaget gennemført hurtigt.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Regeringens ministre har for vane at gå på talerstolen til sidst og takke dem, der har støttet forslaget. Jeg synes også, man skulle begynde at rose dem, der kommer med konstruktiv kritik af det foreliggende forslag, således som jeg i øvrigt vil sige at Enhedslisten gjorde udmærket.

Nu kom ministeren selv ind på det med SU-styrelsen og den brugeruvenlige måde – kan man måske sige – som den administreres på for de studerende, men jeg havde faktisk noteret det, inden ministeren sagde noget om det.

Hvis vi tager sådan noget som selvangivelsen, så er man jo meget længere fremme dér. Jeg ved godt, at det er det rent administrative, men jeg synes, det er vigtigt, at ministeren tager det med og får strammet dette område op. Jeg synes, den måde, det køres på, er uanstændig, når der er tale om, at der er studerende, der har henvendt sig 5-6 gange i løbet af et år, fordi de ikke kan få det rigtige svar. Der er altså meget, der virkelig er bagefter i SU-styrelsen. Så jeg er glad for, at ministeren selv tog det op nu, og at ministeren åbenbart vil gøre noget ved den sag.

Til sidst skal jeg blot sige med hensyn til det princip, at de gamle forligspartier bare fortsæt-

ter derudad, at alt skal have en ende, som ministeren også sagde, og jeg håber, at denne ende er ved at være nået med hensyn til det forlig, vi taler om.

Jeg håber, at også andre partier – både Enhedslisten og Fremskridtspartiet – kan være med i opstartfasen. Så kan vi altid springe fra, hvis vi ikke føler, at vi kan få opbakning. Men det kunne jo være, at hvis Fremskridtspartiet havde været med her, havde det fået en helt anden og meget mere positiv udgang, end tilfældet er. Måske havde SF også været mere stolt over forliget, end tilfældet er, som vi hørte det fra SF's ordfører i dag. Så jeg håber, at ministeren en anden gang også vil lytte til andre partier end de gamle, der er med i forliget.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg må korrigere hr. Jan Kørpe Christensen: Vi er skam stolte over forliget. Vi er kedede af det bånd, der blev lagt på os med hensyn til den forlangte udgiftsneutralitet, men inden for de muligheder, der er, er det et fantastisk godt forlig, vi har skruet sammen, og som vi helt og fuldt står ved – bortset fra ét punkt, som altså ikke skyldes dette forlig, men et sammenstød mellem dette forlig og et andet forlig, som vi ikke har lod eller del i. Og dér takker jeg selvfølgelig ministeren, fordi han sagde, at han ville skrive til socialministeren, men samtidig var jeg lidt ked af, at han sagde, at det ikke kan løse problemet i SU-forliget.

Sagen er, at dette problem skal løses. Om det bliver socialministeren eller undervisningsministeren, der løser det, er mindre væsentligt. Det, vi ikke kan tolerere, er, at undervisningsministeren siger, at det er socialministeren, der skal løse det, og at socialministeren siger, at det er undervisningsministeren, der skal løse det. Vi har en enhedsregering, som har en forpligtelse til at sørge for, at de forskellige viljer i dette Folketing bliver sammensat således, at det fører til en sammenfaldende politik, og det må også gælde på dette område. For at gentage det endnu en gang: Vi kan ikke indføre et 9-månedersforbud mod at få børn. Derfor vil jeg godt have ministeren til at bekræfte, at det, jeg gav udtryk for, var, at dette problem skal finde sin løsning so oder so.

Ministeren har selvfølgelig lov til at have sin mening om, hvordan den mest hensigtsmæssige løsning er, og jeg tror såmænd ikke engang, at vi er uenige, men sagen er bare, at problemet skal

løses. Er det regeringens holdning, eller er det ikke regeringens holdning?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan sige til hr. Rahbæk Møller, at uanset om vi havde gennemført en ny SU-ordning med det lovforslag, der ligger her, ville det problem alligevel have eksisteret. Det er jo, som hr. Rahbæk Møller sagde, affødt af det finanslovforlig, som blev indgået med næsten de samme partier – jeg nøjes med at sige: næsten de samme partier – og det er klart, at det forlig binder, og derfor kan man ikke bare sige, at så kan opgaven løses hos os. Det er grunden til, at jeg har skrevet – jeg vil ikke skrive, jeg har skrevet – til socialministeren og gjort ministeren opmærksom på det problem, som vi selvfølgelig også har set i de drøftelser, vi har haft, men som vi ikke har syntes vi kunne løse i forbindelse med SU-lovgivningen, også affødt af, at det er en udløber af et forlig i en anden sammenhæng. Jeg afventer socialministerens svar.

Til hr. Kørpe Christensen vil jeg blot sige – jeg tror, det bliver en gentagelse – at vi er undervejs med at sikre en mere hensigtsmæssig administration af SU-ordningen, dels ved den decentralisering, som er under forberedelse, dels ved, at vi også har lagt op til ansættelse af en udviklingsdirektør i SU-styrelsen med henblik på fremtidig at sikre en bedre administration af en ordning, der forhåbentlig, som jeg allerede har sagt, skulle være mere enkel end den, der hidtil har været gældende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 195: Forslag til lov om statsgaranterede studielån. Af finansministeren (Mogens Lykketoft). (Fremsat 5/4 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Også dette lovforslag kan Socialdemokratiet støtte. Vi betragter det alene som værende en administrativ lettelse og forenkling, idet det nu også rent lovgivningsmæssigt lægges over til finansministeren at administrere de statsgaranterede studielån.

Der er ikke lagt op til ændringer af den praksis, der hidtil har været fulgt, så jeg har ikke yderligere bemærkninger. Vi støtter lovforslaget.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Også Venstre kan give tilsagn om at støtte lovforslaget. Vi synes, det er fornuftigt at udskille reglerne om statsgaranterede studielån i en særlig lov, i og med at administrationen er lagt over til Finansministeriet.

Vi glæder os i øvrigt til det tidspunkt – og det tror jeg vi gør sammen med den gruppe unge, der fortsat slås med statsgaranterede studielån – hvor vi helt kan afskaffe loven igen.

John Vinther (KF):

Jeg kan tilslutte mig de betragtninger, som hr. Lars Løkke Rasmussen fremførte, og meddeler også, at Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget.

Jan Kjøpke Christensen (FP):

Jeg håber ikke, det er overraskende, men Fremskridtspartiet kan også støtte lovforslaget. Det betyder administrative forenklinger, og det kan vi fuldt og helhertet gå ind for.

Dorit Myltoft (RV):

Jeg kan meddele, at Det Radikale Venstre støtter dette lovforslag.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vores ordfører, hr. Bruno Jerup, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Dette lovforslag har åbenbart alene til formål at videreføre de hidtil gældende bestemmelser for afvikling af statsgaranterede lån. På den måde er loven en uskyldig foreteelse. Derimod, når man tager i betragtning, at det omhandler de helt urimelige statsgaranterede studielån, som mange stadig hænger på, kan det undre, at man ikke i forbindelse med dette lovforslag har opstillet en model for disse studielåns hurtigere afvikling.

Vi vil anlægge det synspunkt, at man burde gå efter en hurtig og økonomisk mere rimelig gældssanering. Vi kunne f.eks. foreslå, at der indføres en bestemmelse om, at man kun skal betale på et studielån i maksimum 10 år efter endt studium, og at man i disse år betaler en fast procentdel af lønnen.

Men det er åbenbart ikke lovens intention at gøre noget ved den side af sagen. Vi har således i denne sammenhæng ingen indvendinger imod, at man udskiller afviklingen af de gamle studielån i en særskilt lov, som administreres af Finansministeriet.

Finansministeren (Ole Vig Jensen, fg.):

Jeg kan takke for den helt overvejende positive modtagelse af forslaget og må til Enhedslistens ordfører sige, at de spørgsmål, der rejses, ikke hører hjemme i denne sammenhæng; men synspunktet har man lov at have.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.